

STAVIŠKIŲ PILKAPYNAS

Gytis GRIŽAS, Valdas STEPONAITIS

2002 m. buvo pratęsti Staviškių pilkapyno (Vilniaus m.) tyrinėjimai. Pilkapiai vizualiai iš aplinkos neišsiskiria. Jų sampilai suardyti ūkinės veiklos metu ar nuplauti Neries potvynių metu. 1998 ir 1999 m. archeologinių tyrinėjimų metu aptiktos trijų pilkapių vietos ir I–II a. gyvenvietės žalvario lydimo dirbtuvių liekanos (žr. *ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 168–170).

2002 m. ištirtas keliuko ardomas pilkapis 2. Iš viso ištirtas 112 m² plotas. Pilkapio sampilas iš aplinkos neišsiskyrė, jo griovio dalis buvo surasta 1999 m. tyrinėjimų metu. Pilkapio sampilas praktiškai sunaikintas iki pagrindo. Jis buvo 7–7,5 m skersmens su vientisu 1–1,5 m pločio ir 0,4–0,95 m gylio grioviu aplinkui pilkapį ir ryškiu iki 10 cm storio pagrindu sluoksniu. Pilkapio centre rastas degintinis kapas 1 be įkapių. Pilkapio pagrindo lygyje išryškėjo 45x20 cm dydžio, 5–6 cm gylio, ištempo ovalo formos smėlio dėmė su degintais kauliukais. Kaulai pasklidę visame duobės sampile, gal kiek didesnė jų koncentracija centre.

Pilkapio ŠV krašte, griovyje aptiktas suardytas degintinis kapas 2. Degintiniai kaulai buvo randami 3x1 m plote, arčiau pilkapio pagrindo. Kauliukai pasklidę nuo pat griovio viršaus iki 25 cm gylio. Tarp kaulų aptikta žalvarinė pailga sagtelė suspaustais

šonais ir du lipdytos lygios keramikos fragmentai. Matyt, tai suardytas kapas, nuslinkęs kartu su sampilo dalimi į griovį.

P pilkapio krašte, griovyje rastas geležinis peiliukas ir paaukota gyvulio kaukolė. Pilkapio centre rasta apeiginės keramikos liekanų. Pilkapis datuojamas IX–X a., priskiriamas Rytų Lietuvos pilkapių kultūrinei grupei. Pilkapio pagrinde rastos gargažės, žaizdro sienelės, tiglio fragmentas ir galastuvas liudija šalia buvusią žalvario apdirbimo dirbtuvę.

Tyrimus būtina tęsti ir skirti daugiau dėmesio naujų pilkapių paieškoms.

Radiniai perduoti į LNM.

STAVIŠKĖS BARROW CEMETERY

In 2002 in the Staviškės (Vilnius city) barrow cemetery, a disturbed barrow 2 was explored. The total area was 112 m². The barrow diameter was 7–7.5 m and the barrow has a one-piece trenches 1–1.5 m wide and 0.4–0.95 m deep surrounding it. Also 2 cremations were found there. One of them was in the centre of the barrow without any burial items, the other slipped down to the trench together with piled earth. In the latter a brass buckle and fragments of plastic plain surface pottery were found. The barrow was dated to the 9th century.